

Nekaj utrinkov iz kulturnega in zabavnega življenja

Vse prireditve, proslave, ljudske igre in prihodi dedka Mraza so potekale v vaški kulturni dvorani, ki so jo imenovali Kopišarjev salon. Na proslavah so vedno sodelovali tudi otroci pod vodstvom takratne učiteljice Fistrove. V okviru Prosvetnega društva, ki mu je predsedovala Bernarda Grilc (rojena Klinar), sta v vasi delovala tudi pevski zbor in igralska skupina.

Spomnim se, da smo otroci pod vodstvom Ančke Tušar (Sodjeve), odigrali Rdečo kapico, ki so jo kasneje zaigrali še enkrat z mojo pomočjo. Od te zadnje uprizoritve mi je najbolj ostal v spominu prizor v gozdu, ko so imeli na odru prava drevesa - smreke, vpete v tla in strop. Ko pa sta se priplazila medved in volk, sta se dva fantalina tako prestrašila, da sta splezala na smreki.

Pripravili smo tudi igro Sovražnica mož. Oder je bil majhen, zato smo morali za nekatere prizore uporabiti ves prostor. Zakulisja za zadnjo steno ni bilo. Obesili smo le veliko platno, na katerem je bil naslikan

motiv iz narave. Nerodno je bilo to, da je nevesta šopek pozabila na drugi strani odra. Zagato je rešil igralec v vlogi duhovnika Jeranov Ivan Razingar, ki ji je šopek prinesel in se zraven tako resno držal, da verjetno nihče ni ničesar opazil.

Igralski skupini je pomagala tudi Pokljukarjeva Marica Debeljak (kasneje poročena Smrekar). Kot tajnica gasilskega društva je imela pisalni stroj, na katerega je po mojem nareku natipkala tekste za posamezne vloge. To sva delali pri njej doma v prijetni hišici pri Polku, ki je bila ob nekdanjem hotelu, kjer danes stoji nova Smolejeva hiša.

Pevski zbor Golica - Sveti Križ z župnikom Krašno kot zborovodjem v prvi vrsti (Kristina Razingar)

Kopiřarjev ata
(Marija Klinar)

Kot sem že omenila, so bile vse proslave v Kopsiřarjevem salonu. Po koncu so pospravili klopi in naredili prostor za ples. Nekoč je Pokljukarjev Vinko napovedal presenečenje, in sicer paket iz Amerike. Na oder so privlekli lesen zaboj brez dna, iz katerega so pričeli lesti muzikantje z inřtrumenti. Tako so iz zaboja potegnili Ravnikarja z basom, pa Johana Grila s harmoniko in tako dalje. V salonu so od leta 1953 predvajali tudi filme. »Kino« je bil odprt ob sobotah in nedeljah, »operaterji« pa so bili Betelov Jaka Klinar, Andrej Klinar, Matevř Kalan in drugi.

Veliko veselja je bilo tudi pri sosedovih, pri Blařu Smoleju. V danes prazni hiři se je vedno plesalo na 3. in 9. februarja, ko sta imela Blař in njegova žena Apolonija Lana god.

Sveti trije kralji (Peredlov Tonej, Jeranov ata in Smolejev Blař) pri Smolej v času med obema vojnama.
(Kristina Razingar)

Na harmoniko je Johan řtevilnim obiskovalcem igral vse do jutra. Na tej domačiji se je sestajala tudi »ekipa« svetih treh kraljev in njihovih spremljevalcev - vařkih pevcev. Po novem letu so na njihov dan hodili od hiře do hiře in pobirali darove - razne dobrote, od hrane pa tudi denar za cerkev, s katerim so nato obdarovali najbolj revne otroke. Nekaj zbranega denarja pa je moralo ostati za »feřto« (slavnostni zaključek pohoda), ki so jo ob zvokih harmonike

prav tako pripravili pri Smoleju. Po pripovedi Jerce Čop je na čelu sprevoda nekdo nosil kriř in sprařeval: »Ali řelite videti svete tri kralje?«. Za njim je bil berač s kořem, v katerega so dajali darove.

Nekoč je ob eni od veselic pogorel tudi hotel. Bilo je tako mrzav, da je zmrzovalo. Domačim gasilcem so pomagali še gasilci z Jesenic in Hruřice. Vodo so črpali iz Kopsiřarjevega korita in iz potoka Jesenica.

No, pri Blažu Smoleju se je tudi kartalo na »tri šihte« (od sobote do nedelje ponoči), tako da niti za kosilo ni bilo časa. Potem pa so s kartanjem nadaljevali pri Anžirju. Gospodinje tega niso bile vesele, saj so ob sobotah lesen pod na kolenih s krtačo in cunjo poribale, v ponedeljek pa je bilo že vse umazano, ker so nekateri s seboj pripeljali tudi pse. Ko so nekateri pomrli, je tudi kartanje zamrlo. Eden od najbolj zagnanih kvartopircev, moj stric Štefonov, je potem hodil kartat na Jesenice v hotel Pošta, in to peš iz Plavškega Rovta, dol in gor, čeprav bi se včasih lahko peljal. Pa se ni hotel: »Sem še dovelj fest, ka pa misliš...«. Imel je že osemdeset let in več.